

**КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА ТА
УПРАВЛІННЯ**

Циклова комісія Архітектури та дизайну
Відділення Архітектури та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Тетяна КОСА

«30» 08 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОЛЬОРОЗНАВСТВО**

Галузь знань **19 Архітектура та будівництво**

Спеціальність **192 Будівництво та цивільна інженерія**

Освітньо-професійна програма **Опорядження будівель і споруд та
будівельний дизайн**

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

КИЇВ – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Кольорознавство» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеню фаховий молодший бакалавр.

Галузі знань 19 Архітектура та будівництво

Спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія

Освітньо-професійна програма Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн

Робочу програму навчальної дисципліни уклали: Кукобко Г. О. - викладач вищої категорії.

Робочу програму навчальної дисципліни «Кольорознавство»:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії Архітектури та дизайну

Протокол № 2 від «27» серпня 2025 року

Голова циклової комісії Роман ПОЛТАВЧЕНКО

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми Оксана КУНЬКА

«28» серпня 2025 року

Розглянуто

Методист коледжу Ірина ТИМОШЕНКО

«28» серпня 2025 року

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» 08 2025 року

Голова методичної ради Тетяна КОСА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	Кольорознавство
Статус	Вибіркова компонента освітньо-професійної програми
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/ годин	3/90
Індивідуальне завдання (курсний проект, курсова робота)	Не передбачено
Форма контролю	<i>Залік</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кольорознавство» є формування знань про властивості кольору, принципи його сприйняття, поєднання, символіку та функціональне використання в дизайні, архітектурі й мистецтві; розвиток практичних навичок аналізу та створення колірних рішень з урахуванням психологічних, фізіологічних та культурних чинників.

Завдання. навчальної дисципліни «Кольорознавство» полягає у: вивченні основних понять, законів і моделей кольору; формування знань про природу кольору, його властивості та закони колірних поєднань; опанування практичних навичок роботи з кольором у різних техніках та матеріалах; розвиток чутливості до кольору та вміння свідомо використовувати його у створенні художніх і дизайнерських образів; вивченні психологічного та культурного впливу кольору на людину й середовище, вихованні естетичного смаку та здатності до творчого пошуку гармонійних колірних рішень; формування у студентів практичних умінь роботи з кольором у проектуванні; розвиток здатності аналізувати вплив кольору на простір, людину та сприйняття; оволодіння методами створення гармонійних і функціональних колірних рішень з урахуванням контексту і цільової аудиторії.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК23. Здатність до використання практичних навичок гармонійного композиційного розміщення зображення, конструктивної побудови форми у просторі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються програмні результати навчання відповідно до **ОПШ**:

РН6. Здійснювати пошук інформації, необхідної для знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми, у тому числі за допомогою сучасних інформаційних технологій, ідентифікувати, аналізувати та оцінювати отримані дані.

РН24. Вміти використовувати знання з моделювання та макетування враховуючи взаємозв'язок художнього, корисного, красивого. Застосовувати

знання видів, законів, прийомів і засобів побудови композиції, впливу кольору, форми, глибини простору для гармонізування середовища.

Очікувані результати навчання:

Тема 1. Поняття про колір.

Студент: розуміє значення кольору як засобу живописної виразності; знає властивості кольору (тон, насиченість, світлота), основні та похідні кольори; орієнтується у спектральному колі, вміє визначати теплі/холодні, хроматичні/ахроматичні кольори; володіє знаннями про властивості акварельних фарб та їх можливості у живописі; вміє виконувати: розтяжку кольору та архітектурну відмивку, кольорові таблиці з висвітленням і затемненням кольору, творчу композицію з використанням гармонії кольорів та їх звучання у різних поєднаннях; розвиває навички аналізу гармонійності кольорових поєднань.

Тема 2. Контраст, нюанс.

Студент: знає поняття контрасту та нюансу в живописі; розуміє сім типів контрасту та їхній вплив на художній образ; вміє застосовувати контраст доповняльних кольорів; аналізує роль нюансів у створенні художньої виразності; створює композиції з використанням контрастних і нюансних колірних рішень.

Тема 3. Психологія кольору. Особливості психофізіологічного впливу кольору на людину.

Студент: розуміє психофізіологічний вплив кольору на людину; знає основи психології кольору та принципи його сприйняття; уміє інтерпретувати кольорові асоціації у творчих завданнях; володіє знаннями про традиційні композиційні схеми та кольорові поєднання в декоративному мистецтві; застосовує колір як засіб емоційної виразності в декоративних композиціях; здатний створювати орнаментальні та декоративні роботи з урахуванням психології кольору.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття про колір.

Кольорознавство як предмет. Матеріали, устаткування. Вправи підготовчого характеру. Колір як засіб живопису. Поняття про колір та його властивості. Основні поняття та терміни. Акварель. Градієнт одним кольором світлого до темного. Акварель. Градієнт із змішуванням кольорів. Акварель. Архітектурна відмивка. Фізика кольору. Знайомство з спектральним кругом. Основні та похідні кольори. Спектральний круг. Виконання кольорових таблиць. Висвітлення та замушення кольорів. Спектральний круг. Теплі та холодні кольори. Хроматичні та ахроматичні кольори. Виконання творчої композиції. Гармонія кольору. Колірне звучання. Звучання 2х, 3х, 4х, 6и кольорів. Властивості акварельних фарб. Основні поняття та терміни. Специфіка роботи матеріалами. Техніка виконання.

Тема 2. Контраст, нюанс.

Контраст, як засіб живопису. Сім типів контрасту. Контраст доповняльних кольорів. Нюанс. Нюанс кольору в образотворчому мистецтві.

Тема 3. Психологія кольору. Особливості психофізіологічного впливу кольору на людину.

Сприйняття кольору. Колірні асоціації. Специфіка та особливості композиції в декоративному мистецтві. Колір в декоративному мистецтві. Традиційні композиційні схеми, традиційні кольорові поєднання в декоративній орнаментиці. Особливості психофізіологічного впливу кольору на людину. Просторові властивості кольору. Психологія кольору.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Денна форма навчання

№ заняття	Назви тем	Кількість годин									Рекомендовані джерела інформації			
		Денна форма навчання												
		У тому числі												
1	2	усього	лекції	практичні	лабораторні	семінарські	самостійна робота	3	4	5	6	7	8	9
Рік навчання - II, семестр - IV														
Тема 1. Поняття про колір.		54	6	16	-	-	-	-	-	-	-	-	32	
1, 2	1.1 Кольорознавство як предмет. Матеріали, устаткування. Колір як засіб живопису. Поняття про колір та його властивості.	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с.

3	1.2. Акварель. Градієнт одним кольором світлого до темного.	4	-	2	-	-	2	2	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с.
4	1.3. Акварель. Градієнт із змінуванням кольорів.	6	-	2	-	-	2	4	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с.
5	1.4. Акварель. Архітектурна відмивка.	6	-	2	-	-	2	4	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с. Ігтен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Аргхас, переж. Святенко С., 2022 – 96 с.
6	1.5. Фізика кольору. Знайомство з спектральним кругом. Основні та похідні кольори.	6	-	2	-	-	2	4	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с. Ігтен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Аргхас, переж. Святенко С., 2022 – 96 с.
7	1.6. Спектральний круг. Виконання кольорових таблиць. Висвітлення та замутнення кольорів.	6	-	2	-	-	2	4	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с.

										Ігтен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Артхас, перекл. Святенко С., 2022 – 96 с.
8	1.7. Спектральний круг. Теплі та холодні кольори.	4	-	2	-	-	-	2		Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альгерпрес, 2010. – 354 с. Ігтен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Артхас, перекл. Святенко С., 2022 – 96 с.
9	1.8. Хроматичні та ахроматичні кольори. Виконання творчої композиції.	4	-	2	-	-	-	2		Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альгерпрес, 2010. – 354 с. Ігтен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Артхас, перекл. Святенко С., 2022 – 96 с.
10, 11	1.9. Гармонія кольору. Колірне звучання. Звучання 2х, 3х, 4х, би кольорів.	10	2	2	-	-	-	6		Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альгерпрес, 2010. – 354 с. Ігтен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Артхас, перекл. Святенко С., 2022 – 96 с.
	Тема 2. Контраст, нюанс.	16	-	6	-	-	-	10		

12	2.1 Контраст, як засіб живопису. Сім типів контрасту.	6	-	2	-	-	4	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с.
13	2.2. Контраст доповняльних кольорів.	6	-	2	-	-	4	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с. Іттен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Артгас, перекл. Святенко С., 2022 – 96 с.
14	2.3 Нюанс. Нюанс кольору в образотворчому мистецтві.	4	-	2	-	-	2	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с. Іттен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Артгас, перекл. Святенко С., 2022 – 96 с.
	Тема 3. Психологія кольору. Особливості психофізіологічного впливу кольору на людину.	18	-	8	-	-	10	
15	3.1 Сприйняття кольору. Колірні асоціації.	6	-	2	-	-	4	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с. Іттен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Артгас, перекл. Святенко С., 2022 – 96 с.

16	3.2 Специфіка та особливості композиції в декоративному мистецтві. Колір в декоративному мистецтві.	6	-	2	-	-	4	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с. Ігтен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Артхас, перекл. Святенко С., 2022 – 96 с.
17	3.3 Традиційні композиційні схеми, традиційні кольорові поєднання в декоративній орнаментіці.	6	-	2	-	-	4	Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с. Ігтен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Артхас, перекл. Святенко С., 2022 – 96 с.
18	Огляд робіт	-	-	2	-	-	-	
	Разом	90	6	30	-	-	54	

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Що таке колір? Як він сприймається людиною?
2. Назвіть основні характеристики кольору (тон, насиченість, яскравість).
3. Що таке колірне коло? Назвіть основні та похідні кольори.
4. Які є закони змішування кольорів? У чому різниця між адитивним і субтрактивним змішуванням?
5. Що таке колірна гармонія? Назвіть основні принципи гармонізації кольору.
6. Як культура та психологія впливають на сприйняття кольору?
7. Що таке контраст кольору? Назвіть основні види колірної контрастності.
8. Розкрийте поняття "температура кольору" та її роль у дизайні.
9. Які кольори вважаються комплементарними? Наведіть приклади.
10. Дайте визначення поняттю контраст доповняльних кольорів.
11. Які кольори називають хроматичними, а які ахроматичними?
12. Які кольори називають теплими і холодними. Наведіть приклади.
13. Що таке нюанс?
14. Що таке відмивка в акварельній техніці й у чому її особливість?
15. Які є способи отримання проміжних кольорів у спектральному колі?
16. Чим відрізняється висвітлення кольору від його замутнення?
17. Яку роль відіграє фактура паперу при роботі аквареллю?
18. Які існують прийоми створення плавного градієнта аквареллю?
19. У чому полягає специфіка прозорих і непрозорих фарб?
20. Як можна передати глибину простору лише за допомогою кольору?
21. Що таке відмивка в акварельній техніці й у чому її особливість?
22. Які є способи отримання проміжних кольорів у спектральному колі?
23. Чим відрізняється висвітлення кольору від його замутнення?
24. Яку роль відіграє фактура паперу при роботі аквареллю?
25. Які існують прийоми створення плавного градієнта аквареллю?
26. У чому полягає специфіка прозорих і непрозорих фарб?

6. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота;

Методи оцінювання:

- презентації;
- презентації результатів виконаних завдань;
- залік.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1 Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою:

Національна шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	<p>Здобувач має глибокі, міцні, систематичні знання всіх положень теорії, може вільно сформулювати закони, положення та принципи, використовує здобуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою, демонструє достатній рівень узагальнення знань. Студент вільно володіє знаннями про основні поняття кольорознавства: розуміє властивості кольору, відмінність хроматичних та ахроматичних кольорів, закони гармонії, принципи контрасту та нюансу. Знає фізику кольору, спектральний круг, теплі й холодні кольори, особливості психофізіологічного впливу кольору. Може аргументовано пояснити закономірності колірних поєднань та їх роль у мистецтві й дизайні.</p>	<p>Здобувач самостійно розв'язує типові задачі різними способами, здатний проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних завдань студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу, його дії вирізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати. Уміло виконує всі завдання: створює градієнти аквареллю, відмивку, таблиці спектрального кола, гармонійні та контрастні поєднання кольорів. Демонструє креативність, точність та акуратність у роботі з матеріалами. У роботах простежується усвідомлене застосування колористичних принципів, вміння передавати емоційний та психологічний вплив кольору.</p>
«Добре»	<p>Здобувач знає і може самостійно сформулювати основні закони та принципи, навести приклади, але не завжди може довести їх самостійно, застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але</p>	<p>Здобувач самостійно розв'язує типові завдання, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, може самостійно скласти обрати метод реалізації, але не завжди здатний</p>

	<p>розуміння не є узагальненим.</p> <p>Студент має достатні знання з основ кольорознавства, орієнтується у поняттях та термінах, але іноді плутає нюанси або подає неповні пояснення. Знає основні принципи колірної гармонії, контрасту й нюансу, проте не завжди може глибоко їх пояснити.</p>	<p>провести аналіз і узагальнення результату.</p> <p>Виконує більшість практичних завдань правильно, але з окремими неточностями (наприклад, нерівність градієнтів, нечітке розмежування кольорів, недостатня акуратність). У роботах присутнє застосування основних правил кольорознавства, однак не завжди виявляється оригінальність чи глибокий художній підхід.</p>
«Задовільно»	<p>Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати за допомогою викладача основні положення теорії, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.</p> <p>Студент має загальні уявлення про колір, знає деякі базові терміни, але не може чітко їх пояснити. Слабко орієнтується у спектральному колі, гармоніях кольору, типах контрастів. Плутано описує вплив кольору на людину та його роль у мистецтві.</p>	<p>Здобувач може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати елементарний аналіз операцій, але не спроможний самостійно визначити метод розв'язання задачі. Може робити висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи.</p> <p>Виконує завдання частково або з помилками: градієнти нерівномірні, відмивка неточна, таблиці кольорів не завершені або неправильно побудовані. В роботах не завжди простежується усвідомлене використання кольору, відсутня цілісність у колористичних рішеннях.</p>
	<p>Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, у відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач</p>	<p>Здобувач знає умовні позначення та вміє розрізняти основні поняття, виконувати найпростіші облікові записи. Здобувач може</p>

<p>«Незадовільно»</p>	<p>знайомий лише з деякими поняттями та визначеннями курсу. Знання фрагментарні або відсутні, студент не розуміє базових понять кольорознавства, не орієнтується у спектральному колі, гармоніях та контрастах.</p>	<p>використовувати законодавчі положення, але не може самостійно виконати облікову роботу і зробити висновки. Завдання виконані неправильно або не виконані. Роботи відсутні або виконані на рівні, що не відповідає вимогам (неправильна техніка, відсутність колірної логіки, низька якість виконання).</p>
------------------------------	---	---

7.2 Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю недоліків)
67-74	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
33-59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основні джерела інформації:

1. Іттен Й. Мистецтво кольору: посібник з теорії кольору. Київ: Артхас, перекл. Святенко С., 2022 – 96 с.
2. Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с.
3. Ідак, Ю. В. Основи об'ємно-просторової композиції: навчальний посібник / Ю. В. Ідак, Т. М. Клименко, О. Й. Лясковський . – 2-ге вид., доп. — Львів : Львівська політехніка, 2020 . — 212 с.
4. Основи формоутворення : навч. Посібник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 124 с.
5. Ковешнікова О. В.: «Основи дизайну. Формотворення» Методичний посібник. Київ : КДАДПМІД ім. М. Бойчука, 2024. – 37 с.

Допоміжні джерела інформації:

1. Печенюк Т.Г. Кольорознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Грані-Т, 2010. – 192 с.
2. Прокопович Т.А. Основи кольорознавства: навчальний посібник. Луцьк: Вежа, 2016. – 120 с.
3. Фізер І.В. Оптичне та механічне змішування кольорів: методичні вказівки до вивчення курсу «Кольорознавство». Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. – 24 с.
4. Черкасова І.Г. Кольорознавство. Колір у декоративно-прикладному мистецтві й дизайні: навчальний посібник. Київ: Ілон, 2012. – 156 с
5. М. С. Білокінь. Основи кольорознавства— Київ: Либідь, 2006: навчальний посібник для художньо-прикладних навчальних закладів) – 196 с.
6. Кірієнко О. В. Колір в образотворчому мистецтві. — Харків: Основа, 2012— 128 с.

Допоміжні джерела інформації:

1. Печенюк Т.Г. Кольорознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Грані-Т, 2010. – 192 с.
2. Прокопович Т.А. Основи кольорознавства: навчальний посібник. Луцьк: Вежа, 2016. – 120 с.
3. Фізер І.В. Оптичне та механічне змішування кольорів: методичні вказівки до вивчення курсу «Кольорознавство». Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. – 24 с.
4. Черкасова І.Г. Кольорознавство. Колір у декоративно-прикладному мистецтві й дизайні: навчальний посібник. Київ: Ілон, 2012. – 156 с.
5. М. С. Білокінь. Основи кольорознавства— Київ: Либідь, 2006: навчальний посібник для художньо-прикладних навчальних закладів) – 196 с.
6. Кірієнко О. В. Колір в образотворчому мистецтві. — Харків: Основа, 2012— 128 с.

Інформаційні ресурси:

1. Іванюк І. В. Колористика: теорія і практика кольору. — Київ: Академія, 2020 — 224 с.
2. Василенко К. Ю. Кольорознавство. Методичні рекомендації. — Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2018— 40 с.

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навча льний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії